

Elisabeth Stenberg, diakon:

– Volontärer får kyrkan att växa

Volontärerna gör att kyrkan växer, anser Elisabeth Stenberg, diakon och veteran inom Stadsmissionen och Ersta diakoni. Men för att det ska fungera behövs ansvar och struktur. Den växande skaran som vill hjälpa flyktingar och hemlösa måste bjudas in i en gemenskap.

Mötet med öppen nöd mitt framför oss har ökat viljan att hjälpa, menar Elisabeth Stenberg, diakon i Danderyd. Hon ser volontärerna som en möjlighet för kyrkan att växa, om de bjuds in på rätt sätt.

– Den som vill hjälpa till bidrar till församlingslivet. Det blir en aktiv församlingsmedlem som sprider kyrkans mission om gemenskap och tillhörighet. Ett engagemang för sin kyrka, sin församling och sin granne kan inte spridas nog mycket.

Elisabeth Stenberg har arbetat med volontärer i 20 år och har sett attityderna förändras rejält, både inifrån och utifrån.

– På 90-talet fick man kämpa ganska mycket med facken som oroade sig för att volontärerna skulle ta jobben, och anställda kunde vara rädda att bli av med sina jobb. Men idag ses de som fantastiska tillskott.

Samtidigt har människor blivit mer benägna att ställa upp frivilligt och obetalt, ser hon. Samhällets organiserade trygghet är otillräcklig. Vi ser tiggare på gatorna och läser varje dag om flyktingar i nödläge. Det väcker viljan att hjälpa till.

– Det verkar som om färre vill organisera sig politiskt men att många vill engagera sig, handgripligen, och känna att just den egna insatsen gör skillnad för någon annan. Det har svängt otroligt under de år jag har jobbat med diakoni.

För henne själv har det varit en drivkraft att se vilken betydelse det frivilliga arbetet får. Efter några år på Stadsmissionen blev hon ombedd att ta tag i volontärverksamheten. Efter 25 år där byggde hon sedan upp motsvarande hos Ersta diakoni under fem år.

– Man får så mycket tillbaka när man jobbar med socialt arbete och det kommer gratiskraft, när man ser vad det betyder för dem som får hjälp och även för dem som hjälper, som känner sig behövda.

God vilja räcker dock inte hela vägen, menar Elisabeth Stenberg. För att volontärerna ska vilja komma tillbaka och orka stå kvar så behövs en struktur. På Stadsmissionen utvecklade hon ett program för introduktion av volontärer. En kurs ingår.

– Vi avkräver inte en kristen trosbekännelse men kursen ska ge en insikt om och lojalitet med kyrkans värderingar.

– Man behöver också förstå att man kan möta människor som far illa och mår dåligt. Man måste förstå sin begränsning, att man inte kan ta hem de hemlösa till sig eller ösa över dem med pengar.

Det behövs en kapacitet för gränssättande, att man klarar att lämna över, gå hem och sova gott även om arbetet aldrig blir färdigt. Därför måste volontärerna alltid ha stöd hos anställda som är grundade i organisationen och ansvariga.

– Att det finns en professionell bas och någon att prata med, någon som ger volontärerna vägledning och ser till att de tillhör en grupp. Det kan vara ”kaffegruppen”, ”vaktgruppen” eller något annat.

Slarvar man med det här så finns det en risk att volontärerna känner sig borttappade.

– Man vill göra ett meningsfullt arbete och också känna sig sedd och ianspråktagen för det man är bra på.

I kursen ingår också formella saker som tystnadsplikt och att volontärerna är försäkrade mot olycksfall.

I introduktionen ingår även en lämplighetsbedömning. I vissa fall kan det vara motiverat att begära utdrag ur polisens belastningsregister, särskilt om det gäller arbete med barn.

Kraven på volontärerna måste vara måttliga.

– Det är jätte viktigt att inte köra slut på dem! Det har alltid funnits de i kyrkan som ställt upp, bakat bullar och hjälpt till. Men det här är på ett annat plan.

– De är inte där för att organisationen ska få mer gjort eller för att man ska slippa anställa, utan för att församlingen ska växa.

Sedan sommaren jobbar Elisabeth Stenberg som diakon i Danderyd norr om Stockholm, med ansvar för ett 70-tal volontärer. De ordnade julfirandet, de går hem till ensamma äldre, de kan finnas i kyrkan när någon satt ett ljus på en grav och behöver ha en människa intill sig.

Kyrkoherden har sett till att alla anställda, även administrativ personal, får göra en volontärintsats på betald arbetstid då och då, på det nyöppnade asylboendet i Danderyd.

– Flyktingfrågan har gjort mycket. Det är många som ringer och vill hjälpa till.

Elisabeth Stenberg och volontärer arrangerar språkcaféer dit invandrare kan komma för att samtala. Det kan också vara en öppning för nya volontärer eftersom vem som helst kan komma dit.

– Dit kommer också svenskar som vill möta flyktingar och även träffa andra svenskar. Språkcaféerna är en fantastisk mötesplats där alla får plats och känner att de gör en insats.

Roland Cox

[Ruta]

Råd till en församling som vill ta emot volontärer

- Säg ja till alla som vill! Ingen kan göra allt men alla kan göra något.
- Introducera gärna med en kurs som förklarar ansvar, gränssättning, försäkringar, sekretess och annat, och ger lojalitet med organisationen.
- Se till att alla volontärer ingår i en grupp. Det ger gemenskap.
- Schemalägg volontärerna "luftigt", så att de inte blir slutkörda.
- Se till att det finns fler volontärer än vad som behövs, så att det alltid finns någon att ringa in.
- Tänk på att volontärer inte är anställda!

Respektera upphovsrätten, be om lov om du vill publicera den här texten!